

Voorwoord

door Philippe Casier,
Voorzitter Landelijk Vlaanderen

Ik had de afgelopen tijd verschillende gesprekken met een aantal landeigenaars over hun landelijke eigendom. Velen stellen zich vragen over de toekomst, hun familieplanning, de agenda van de overheid en, misschien nog het belangrijkste, hun eigen motivatie. Meestal drukken zij hun terechte en onterechte ontmoediging uit, of tonen ongeloof wanneer er gesproken wordt van positieve ingesteldheid en ondernemerschap. Het wantrouwen zit vaak diep en blijft groot. Men verwijt soms Landelijk Vlaanderen dat zij niets doet of geen resultaten boekt...

Ik stel twee groepen van eigenaars vast.

De eerste groep zijn die eigenaars met een eigendom (vaak door erfenis en verdeling verkregen) waarop ze niet wonen, of niet nauw bij betrokken zijn. De problemen voor hen spitsen zich toe op het beheer van het patrimonium en een afweging tussen verschillende patrimoniale keuzes.

Eén knelpunt zal men echter nooit kunnen vermijden, nl opsplitsen bij de overerving. Het burgerlijk recht voorziet terecht een verdeling van het patrimonium tussen de erfgenamen. Geen enkel instrument zal kunnen belletten dat bij elke generatie een keuze dient te worden gemaakt, die onherroepelijk beïnvloed is door het vertrouwen, de patrimoniumtoestand, de fiscaliteit, interesse van nieuwe generaties en de plaats van het familiebezit in de generatiewissel in een tijd van toenemende mondialisering.

Vaak is de beslissing dan «verkopen», ook omdat de registratierechten op roerend kapitaal lager zijn dan voor onroerend kapitaal. We kunnen deze tendens afremmen, maar niet afschaffen. Elk grondbezit zal dus steeds geleidelijk aan afbrokkelen, en overgaan in nieuwe handen.

Voor de landbouwer is het niet noodzakelijk altijd een goede zaak indien hij middelen moet vastzetten in onroerend goed, als hij ook dient te investeren in bedrijfskapitaal voor de ontwikkeling van het landbouwbedrijf. Maar nieuw kapitaal kan natuurlijk ook gunstig zijn, en aanleiding geven tot een aanwakkeren van het ondernemerschap.

Een tweede groep zijn die eigenaars die op de eigendom leven en nauw betrokken zijn met het beheer. Het kunnen nieuwe eigenaars zijn, die uit genot, maar ook als investering een eigendom verwerven op het platteland. Tot die groep behoren ook de eigenaars die van generatie op generatie het beheer overdragen en een visie

hebben ontwikkeld op lange termijn. Maar ook zij geraken soms ontmoedigd staan wantrouwig tegenover de overheid en zijn op zoek naar een toekomst.

Het sleutelwoord is «**ondernemerschap**». Ondernemerschap vergt dat het beheer afgestemd wordt met de omgevende actoren en met de lokale overheid in het kader van de beheersvisies (lokaal of voor een groter gebied). Ondernemerschap vergt technische, juridische en wetenschappelijke kennis, het opmaken van beheersplannen. Ondernemerschap vraagt initiatief, analyse van het potentieel en de durf tot het nemen van risico's. Ondernemerschap vraagt goede contacten met de bevoegde administraties, het participeren in overlegfora, aanwezig zijn in plaatselijke adviesraden, een integratie in het lokaal plattelandleven.

Als de landeigenaar kan aantonen dat zijn ondernemerschap een onmisbare rol speelt in het gemeenschapsleven, naast de andere actoren in het platteland, zal de overheid zijn rol erkennen, hierin een win-win-situatie zien, een alternatief tegenover zuiver overheidsinitiatief en aldus oor hebben voor zijn standpunten en knelpunten. Hierdoor zal de overheid hem als ondernemer willen motiveren en ondersteunen en derhalve als volwaardige partner beschouwen. Dit sluit natuurlijk het risico niet uit dat sommigen toch nog steeds doctrinale standpunten kunnen innemen.

De generatiewisseling dient te worden voorbereid door de toekomstige generatie nauw te betrekken bij dit

ondernemerschap. Dit kan de opsplijting van het patrimonium niet voorkomen, maar het maakt het wel mogelijk dat een actieve overdracht van de eigendom in gunstige omstandigheden gebeurt, gekoppeld aan een beheer en visie op lange termijn. Het is te vergelijken met het bedrijfsleven, waar een overdracht ook goed en ordelijk dient te worden voorbereid.

Recent had onder impuls van de Europese Commissie in België een communicatiecampagne plaats over de toepassing van Natura 2000, met als orgelpunt een plattelandsbeurs en conferentie op het domein van Hex.

Natura 2000 kan als een bedreiging worden ervaren, maar het kan ook als middel dienen om de landelijke eigendom te valoriseren en een vernieuwend elan te geven aan het ondernemerschap als motor voor het duurzaam beheer van het platteland, naast nieuwe tendenzen in duurzame landbouw en duurzaam bosbeheer.

Alle actoren moeten hierin hun verantwoordelijkheid nemen. De overheid moet efficiënt en pragmatisch te werk gaan, zonder de implementatie moeilijker te maken. Eigenaars hebben in het verleden over het algemeen hun goederen goed beheerd, maar ook zijn wa-

ren onderhevig aan de tijdsgeest van intensivering, die zoals we allen weten de biodiversiteit veel schade heeft berokkend.

Het is de hoogste tijd dat opnieuw wordt geïnvesteerd in het behoud van de basiswaarden van het platteland.

In sommige regio's zou de natuurlijke sociologische evolutie van het platteland, door gebrek aan alternatieven, economisch verlies betekenen. In Vlaanderen is het gevaar omgekeerd, want de verstedelijkingsdruk is enorm, ook op de grondprijzen. De eigenaar heeft dus minder risico te vrezen op patrimoniumverlies, maar zal getroffen worden door inkomstenverlies in het geval van een langetermijnpolitiek van duurzaam beheer. Hij kan echter aantonen dat door zijn ondernemerschap in Natura 2000 een win-win-relatie kan ontstaan. Zo zal hij kunnen rekenen op de waardering van de maatschappij en op een vergoeding. Zoals de Minister van Leefmilieu, Kris Peeters, het recent zei te Hex : «it was the stewardship of landowners and rural partners that was conserving the biodiversity so highly valued by society».

Er is geen reden dat zij dit niet verder zouden blijven doen.

Bent U verzekerd ? BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID BOSSEN

*Koninklijke Belgische
Bosbouwmaatschappij*

*Centrum Galerij, Blok 2 — 1000 Brussel
Tel.: 02/223.09.01*